

בש"פ 6924/20 - מדינת ישראל נגד שלמה מנחם, קביעת מקום שיפוט

בבית המשפט העליון

בש"פ 6924/20

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המאשימה בת"פ (שלום י-ם) מדינת ישראל
:53351-06-20

נגד

הנאשם בת"פ (שלום י-ם) שלמה מנחם
:53351-06-20

קביעת מקום שיפוט
תגובת המאשימה מיום 22.10.2020
תגובת הנאשם מיום 22.10.2020

בשם המאשימה בת"פ (שלום י-ם) עו"ד יאיר חמודות
:53351-06-20

בשם הנאשם בת"פ (שלום י-ם) עו"ד חגית רייזמן-אבודרהם; עו"ד נטע לוי
:53351-06-20

החלטה

1. נשיא בתי משפט השלום במחוז ירושלים, השופט א' חן, הביא לידיעתי כי נגד הנאשם בת"פ (שלום י-ם) :53351-06-20 (להלן: ההליך) הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של גרימת מוות ברשלנות בגין עבודות שביצע בבניין בירושלים, אשר על פי הנטען הובילו לפיצוץ גז שגרם למותו של אדם (להלן: המנוח). עובר לאותו אירוע התגוררה בבניין שופטת המכהנת בבית משפט השלום בירושלים (להלן: השופטת), ודירתה ניזוקה באופן משמעותי כתוצאה מהפיצוץ. במהלך דיון שנשמע בפני השופט א' סלע עדכן הלה את הצדדים להליך כי נודע לו באמצעות השופטת, שעמה יש לו היכרות וידידות אישית, כי בכוונתה להגיש תביעה נזיקית נגד הנאשם וגורמים נוספים, וכי ככל שהנאשם יורשע תהיה לכך

השלכה על שאלת האחריות הנזיקית. בנסיבות אלו ציין השופט סלע כי מתעורר קושי שההליך ישמע בפניו. בהמשך לכך, חרף העובדה שבאת-כוח המאשימה סברה כי לא קמה במקרה הנדון עילת פסלות, החליט השופט סלע בהחלטה מיום 23.9.2020 לפסול עצמו מלדון בהליך.

2. בהתאם להחלטה מיום 12.10.2020, הגישו הצדדים להליך התייחסות לשאלה אם יש לדעתם מקום להעביר את הדיון בו לבית משפט במחוז אחר. הנאשם סבור כי יש להעביר את ההליך למחוז שיפוט אחר מטעמים של מראית פני הצדק, והוא מצייין כי אין אפשרות להעריך את מידת הקרבה בין השופטת ובין "כל אחד ואחת מהקולגות" בבית משפט השלום במחוז ירושלים. לשיטתו, ממילא לא ראוי שהנאשם יידרש לברר סוגיה זו בכל עת במהלך ניהול ההליך, אשר צפוי לארוך זמן רב. עוד טוען הנאשם כי כאשר נאשם בהליך פלילי הוא שמבקש את העברת מקום הדיון, "המשקל שיוענק לשיקולי הנוחות והיעילות פוחת".

הנאשם מוסיף ומפנה למספר החלטות בהן הורה בית משפט זה על העברת הליך למחוז אחר בשל מראית פני הצדק, וזאת לשיטת הנאשם גם כאשר הקשר בין השופטים ובין בעלי הדין היה "מרוחק משמעותית". הנאשם מצייין כי השופטת אמנם אינה "צד פורמאלי" בהליך, אך היא "צד שנפגע, לכאורה, ומיוצג על ידי ב"כ המדינה" ויש לה עניין ממשי בתוצאותיו. הנאשם מוסיף כי ייתכן שההגנה תראה לנכון לבקש לזמן לעדות מטעם ההגנה את השופטת, את מי מבני ביתה, או גורמים שונים בעלי "זיקה ישירה" לדירתה. לסיום טוען הנאשם כי לשופטת יש "קשר הדוק" למקרה נושא ההליך, וכי החששות שהעלה השופט סלע עשויים "בסבירות ממשית" להיות תקפים עבור כל שופט ושופטת בבית משפט השלום במחוז ירושלים.

3. המאשימה בהליך סבורה, מצדה, כי אין עילה להעברת ההליך למחוז אחר, וכי לכל היותר ניתן לשקול את העברתו בתוך מחוז ירושלים. המאשימה מדגישה כי השופטת אינה צד להליך, אינה בגדר נפגעת העבירה ואינה עדת תביעה; כי הנאשם לא הצהיר שבכוונתו לזמנה לעדות אלא ציין כי קיימת אפשרות שיעשה כן; וכי כל 38 העדים עובדים בירושלים או גרים בה. לעמדת המאשימה, העובדה שהשופטת מכהנת במחוז ירושלים אינה מקימה עילת פסלות גורפת כלפי כל השופטים המכהנים במחוז זה, לרבות שופטי בית משפט השלום בבית שמש - וזאת בפרט בהינתן שהשופטת מכהנת בבית המשפט בירושלים החל משנת 2016 ולא עבדה במערכת המשפט קודם לכן.

המאשימה מוסיפה כי פסילתו של השופט סלע אינה מעידה על צורך לפסול את כלל שופטי בית משפט השלום בירושלים, שכן השופט סלע הביא כנימוק להחלטתו את הידידות האישית, אשר חורגת מהיכרות מקצועית, שבינו ובין השופטת. המאשימה מוסיפה ומתייחסת להחלטות שאליהן הפנה הנאשם בתגובתו וטוענת כי אין בהן כדי לסייע לטענותיו, בין היתר מכיוון שחלק מההחלטות האמורות "אינן משקפות את הלך רוח בית המשפט כיום". המאשימה מביעה הסכמתה לטענת הנאשם בדבר הפחתת משקלם של שיקולי נוחות ויעילות מקום בו בקשת ההעברה מוגשת על ידי הנאשם - אך מוסיפה כי בענייננו לא הגיש הנאשם בקשה שכזו, וכן כי שיקולים אחרים, ובהם יציבותם ויעילותם של בתי המשפט, מצדיקים הימנעות מהעברת מקום הדיון בהליכים בהיעדר טעם מהותי לכך. עוד טוענת המאשימה כי השאלה אם מתקיים קשר סיבתי בין המעשה או המחדל המיוחס לנאשם ובין הנזק לדירתה של השופטת היא שאלה נפרדת מהשאלה אם קיים קשר בין המעשה או המחדל האמור ובין מותו של המנוח. על כן, כך לשיטת המאשימה, ההכרעה בהליך הפלילי אינה משליכה בהכרח על ההליך האזרחי הצפוי.

4. בנסיבות העניין, וחרף עמדת המאשימה, אני סבורה כי יש להעביר את הדיון בהליך לבית משפט במחוז אחר. אכן, הצדק עם המאשימה בטענתה כי פסילתו של השופט סלע אינה מעידה כשלעצמה על עילת פסלות כלפי כל שופטי בתי משפט השלום במחוז ירושלים. אולם, מקובלת עליי עמדת הנאשם כי להכרעה בהליך עשויה להיות השפעה על התביעה האזרחית שבכוונת השופטת להגיש. בכך נבדל ענייננו ממקרים אחרים שנדונו ובהם בש"פ 6085/20 שאליו הפנתה המאשימה. על כן יש מקום להעביר את הדיון בהליך לבית משפט במחוז אחר מטעמים של מראית פני הצדק.

5. הדיון בת"פ (שלום ים) 53351-06-20 יועבר, איפוא, מבית משפט השלום בירושלים לבית משפט שלום במחוז מרכז, בהתאם להחלטת נשיאתבתימשפטהשלום במחוז זה.

ניתנה היום, ז' בחשון התשפ"א (25.10.2020).

ה נ ש י א ה
